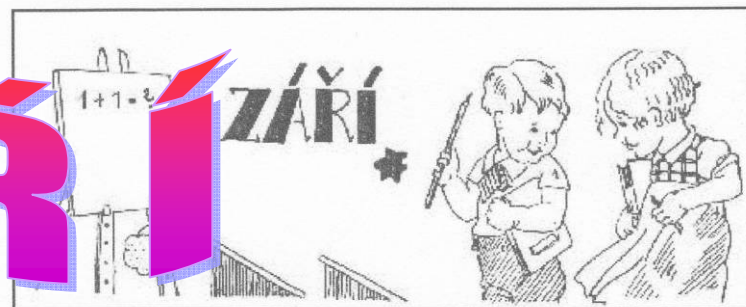

ZÁŘÍ

ŘÍ

Září je měsíc, který je především začátkem nového školního roku. Zastavíme se tentokrát u tématu ŠKOLA a přečteme si něco z „Pamětní knihy obce Krouny“ o krounských školách.

... S jistotou se tvrdí ve farní knize katolické, že v r. 1656 ve zdejší obci učitel již byl. Bylo vyučováno po staveních dle tradice v čís. 139 (u Pekařů) a pak v čís. 22. Doposud se číslo 22 uvádí pod jménem „stará škola“. *(Tento text je psán v roce 1908, dnes známe pod jménem „stará škola“ dům čp. 2, o kterém jsou následující řádky.)*

Kolem r. 1800 vystavěna nová škola pod patronátem panství Rychenburského, nyní čís. 2. Stavěna byla zajisté důkladně: silné zdi z černého kamene, na ty doby, kdy v jiných obcích vyučovalo se dále po chalupách – mohla se Krouna přímo chlubit, že má školu znamenitou. Měla na tehdejší dobu učebnu prostornou a proti přes chodbu 2 místnosti pro byt učitele. Onen učitel, který se ve farní knize uvádí, jmenoval se Jan Svoboda a nástupci z jeho rodu vyučovali v Krouně plných 200 roků. Zejména učitel František Svoboda, poslední z toho rodu učitel, zachoval sobě čestnou památku pro celou obec tím, že mnohé zajímavé věci pilně zaznamenával do knihy školní.

Když v r. 1790 byla zřízena soukromá škola evangelická, byla škola patronátní zvána školou katolickou.

V roce 1874 byla budova školy č. 2 celá náležitě opravena a zdě přistavenými silnými pilíři upevněny a podepřeny. Veškerou práci pronajal za 658 zl. Václav Sodomka z čís. 101.

Když pak dítek přibývalo, byla škola rozšířena r. 1876 na dvoutřídní a po sloučení se obou škol v jednu školu obecnou v roce 1881 na trojtřídní a v r. 1887 na čtyřtřídní. Než byla vystavěna budova nová, bylo nutno

vyučovati v místnostech najatých v domech č. 218 a č. 72. Když pak v r. 1882 oba domy vyhořely, povolil farář katolický vyučování II. a III. tř. společně na faře v I. poschodí a po prázdninách ještě jednu místnost přidal za roční náhradu 240 zl. z obou místností.

Bylo pomýšleno na stavbu nové školy. Jelikož vlastní školní budova byla k upravení naprosto nezpůsobilá, zakoupeno stavební místo pro novou školu za 360 zl. v r. 1879. Na místě tom stával dříve statek Pavlíkův č. 8, jemuž se obyčejně přezdívalo „u Ambrožů“. Statek vyhořel a u silnice byly tudíž louky mokré s mělkým travnatým příkopem. Zhotovil se stavební plán a předběžný rozpočet na školu a v dražbě konané dne 5. prosince 1882 byla celá stavba pronajata staviteli z Polné Tomáši Molkovi.

Předběžný náklad na stavbu bez vícepráce a nepředvídaných vydání činil dle rozpočtu 14 670 zl. Počátkem roku 1883 bylo se stavbou školy započato. Nemožno nevzpomenouti na tomto místě péče obchodníka p. Hynka Tausika, který zvláště usiloval o vystavění důkladných a vhodných kanálů a náležitě odvádění spodních vod. Dále se horlivě staral, aby kolem každé třídy byly v podlaze založeny zvláštní vzduchové kanály, které ústí do komínů. Místní školní rada měla pak 29 řádných a 3 mimořádná zasedání. Společným tímto úsilím podařilo se na velice nepříznivé spodině postavití budovu sice malou, ale vkusnou, světla a vzduchu hojnost.

Dne 4. července 1884 oznámil stavitel Tomáš Molek, že jest se stavbou budovy hotov. Kolaudace konala se 25. srpna 1884 a 5. října 1884 byla nová škola slavnostně vysvěcena.

Ve vlastní režii provedla pak místní šk. rada stavbu kolny při škole a když se shledalo, že záchody, do nichž se vcházelo dveřmi kolem sklepa, jsou pro budovu nemožny a nesnesitelný, přistavěna zasklená zvláštní ku záchodům chodba, aby závada alespoň z části byla odstraněna. Ohromný zápach však v budově přece jen zůstal.

V roce 1887 oplocen školní pozemek a zřízeny zahrady. Celkový náklad na školu i s víceprací stál asi kolem 19 000 zl. Byla tudíž škola vystavěna netoliko solidně, ale i ne draze.

(Zaznamenal řídící učitel František Nepauer r. 1908)